

A parkolási pótdíjak behajtási kérdéseiről
(megjelent a Napi Gazdaság című lap 2006. március 14-i számában)

A Legfelsőbb Bíróság 2005. augusztus végén hozott parkolási díjak és pótdíjak bíróság előtti érvényesíthetőségét tárgyaló 2/2005. számú közigazgatási és polgári jogegységi határozata után ismét megjelent egy figyelemre méltó bírósági anyag a Bírósági Döntések Tára 2006. évi februári számának Fórum rovatában A parkolási díjigények behajtásával kapcsolatos perek egyes jogalkalmazási kérdéseiről.

Az összeállítás a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2005. november 28-i ülésére eredetileg Dr. Kodai Zsuzsanna ítéltáblai tanácselnök és Tamáné Dr. Nagy Erzsébet ítéltáblai bíró által készített vitaanyag, valamint az ehhez kapcsolódó észrevételek alapul vételével készült, de azt megvitatta a civilisztikai kollégiumvezetők 2006. január 23-25. közötti konzultatív tanácskozása is. Magát az előterjesztést Dr. Kertész dr. Princzinger Márta Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumvezetője készítette.

Látható, hogy a parkolási díjak körüli jogviták, és az azok körül kialakuló jogalkalmazási gyakorlat kérdése egyre inkább felkelti a bíróságok figyelmét, ami jó, mert talán alkalmat ad számos tévhit eloszlatására.

A közelmúltban közzétett előterjesztés ismét leszögezi, hogy a parkolással keletkező jogviszony – ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata is megállapította – polgári jogi jogviszonyt jelent, és ezt a jelleget a pótdíjfizetés jogkövetkezménye sem érinti. A polgári jogi jogviszonyból viszont az következik, hogy a felek a szerződés teljesítésében együttműködni kötelesek, azaz a Ptk. 277. § (4) bekezdése értelmében mindkét félnek, így a parkoló társaságoknak is minden esetben a társadalmi elvárásokkal összhangban kell eljárniuk. Miután még a közszolgáltatást végző szervezetekkel szemben is érvényesíti a bírói gyakorlat az együttműködési kötelezettségre vonatkozó rendelkezések betartásának követelményét, így *„semmilyen jogi indok nem szól amellett, hogy a parkolási gazdasági társaságok esetén ez az elvárás ne érvényesüljön”*.

Az előterjesztés tartalmazza azt is, hogy *„a gépjármű szélvédőjére helyezett fizetési felszólítás nem alkalmas módszer a fizetési kötelezettség beálltáról való tudomásszerzésre, mert reálisan számolni kell azzal is, hogy azt a gépjármű üzembentartójának tudomása nélkül onnan eltávolíthatják, a szél elfújhatja, a gépkocsi üzembentartója a járművet más személynek átengedheti, aki nem feltétlenül hozza az üzembentartó tudomására, hogy szabálytalan parkolási esemény volt.”*

A bizonyítási teher tekintetében az előterjesztés azt tartalmazza, hogy: *„a parkolás-üzemeltetőnek az önkormányzati rendeletben meghatározott eljárása nem menti fel a parkolási társaságot az alól a polgári jogi kötelezettség alól, hogy az általa állított körülményeket a perben az alperes tagadása esetén bizonyítsa, a parkolási társaság és a parkolási szolgáltatást igénybevevő jogviszonyában a bizonyítási teher átfordulását jelentő körülmény nincs”*.

Évek óta hangoztatja minden józan ember azt, amire az előterjesztés is fentiek szerint utal, hogy ha a bizonyítási teher az autósra hárulna, akkor évekre visszamenőlegesen kellene nemleges dolgot bizonyítania, ugyanakkor semmilyen józan indok nem szól amellett, hogy csak három-négy év távlatából küldje az első fizetési felszólítást a parkoló társaság az autósnak. A parkolás mindennapos esemény, napjában akár többször is előfordulhat, amiből az következik, hogy az ezzel kapcsolatos díjkövetelések és tartozások, ezek átmeneti elmaradása, majd kiegyenlítése olyan gyakori előfordulású, hogy azokat több évre visszamenőleg számon tartani senki nem köteles (feltéve, hogy időközben nem történt bizonyított felszólítás).

A következő kérdés a parkoló társaságok számítógépes rendszere, amit a parkoló társaságok állításuk megdönthetetlen bizonyítékként kívánnak beállítani. A Fővárosi

Bíróságon konkrét peres esetben bizonyosodott be egy olyan tényállás, hogy egy adott parkoló társaság 77 (!) parkoló óra éveken keresztül és 270 (!) esetben úgy határozta meg egy adott autós gépjárművének a típusát, hogy: „Honda, valamilyen Honda”.

Másik esetben másik peres ügyben négy hónap alatt egy másik gépjárművet 53 alkalommal pótdíjazták, ebből 24 alkalommal narancs, 8 alkalommal piros, 13 esetben barna, 8 esetben sárga színűként jelölték.

Maguk a parkoló társaságok szolgáltatnak tehát bizonyítékot arra, hogy számítógépes rendszerük nem tévedhetetlen. Más kérdés, hogy sokszor az autósok ugyanígy bizonyítékot szolgáltatnak önmagukkal szemben azáltal, hogy notórius nemfizetők, igen gyakran éppen saját hivataluk, lakhelyük előtt, és sűrűn visszatérően adnak alkalmat a pótdíjazásra. A szabad bizonyítási rendszer keretében a bíróság valamennyi bizonyítékot összességében mérlegeli, és természetesen elfogadhatja, mint a bizonyítékok egyikét a parkoló társaság nyilvántartását is, de amennyiben az alperesi tagadással szemben más bizonyíték nem áll rendelkezésre, akkor elmarasztaló döntését igen alaposan és körültekintően kell indokolnia ahhoz, hogy ez megalapozott legyen, és felsőbb bíróságok ne változtassák meg.

Az előterjesztés összeveti – számos korábbi sajtónyilatkozatomban magam is megtettem – a rendőrségről szóló, valamint a kerékbilincs alkalmazásáról rendelkező jogszabályok rendelkezéseit a parkoló társaságok gyakorlatával, és utal rá, hogy ezen jogszabályok még a rendőrség, mint hatóság számára is előírják, hogy a jármű elszállításának megkezdése előtt arról fénykép- vagy videofelvételt készítsen. A következtetés nyilvánvaló: ugyanez elvárható a parkoló társaságoktól, és ennek elmaradása olyan mulasztás, amely kizárhatja az igény érvényesíthetőségét. Más kérdés, hogy a digitális fényképet esetleg hamisítani is lehet, de a hamisításra hivatkozás esetén ezen tény bizonyításának terhét már az autós viseli.

Meggyőződésem, hogy még sok vita lesz a parkolási díjak behajtása körül, a mostani előterjesztés ugyan sok kérdést érintett, mégis csak egy lépésnek tekinthető, de előre. A jogviták számát csökkenthetné egy egyértelműbb és magasabb szintű jogi szabályozás, amit a D.A.S. Jogvédelmi Biztosító és más jogvédők évek óta sürgetnek.

Dr. Kovács Kázmér
D.A.S. Jogvédelmi Biztosító Rt.
Jogi Szakértői Bizottság Elnöke